

Revista Catalana de Pedagogia

Volum 11, 2017, (173-186)

ISSN (edició electrònica): 2013-9594

Rebut: 11, 07, 2016

Acceptat: 18, 10, 2016

DOI: 10.2436/20.3007.01.90

El Roure Gros: una mirada reflexiva

El Roure Gros: a thoughtful look

Andreu Cardo Martínez,^a Ingrid Colom García,^b Balbina Tantiña Forcada,^c Marta Vallbona Martos,^d Núria Verdú Ventura^e *

^a Cap d'estudis de l'escola El Roure Gros de Santa Eulàlia de Riuprimer. Barcelona. A/e: acardo@xtec.cat

^b Mestra tutora de cicle mitjà de l'escola El Roure Gros de Santa Eulàlia de Riuprimer. A/e: ingridcolom@gmail.com

^c Directora de l'escola El Roure Gros de Santa Eulàlia de Riuprimer. A/e: btantina@xtec.cat

^d Mestra tutora de cicle superior de l'escola El Roure Gros de Santa Eulàlia de Riuprimer. A/e: mvallbo3@xtec.cat

^e Secretària de l'escola El Roure Gros de Santa Eulàlia de Riuprimer. A/e: nverdu2@xtec.cat

* Escola El Roure Gros, Santa Eulàlia de Riuprimer, Barcelona, , a8028072@xtec.cat.

Resum

El projecte educatiu de l'escola és un projecte que posa l'infant al centre de l'acció educativa. Vivim en una societat dinàmica i canviant, els canvis que s'esdevenen en

aquesta són ràpids i freqüents. Sabem que transmetre tots els continguts que necessitaran els nostres alumnes per ser ciutadans lliures, crítics i autònoms és impossible dins el marc educatiu. D'una banda, no disposem de prou temps per poder fer una transmissió d'aquests continguts i, d'altra banda, desconeixem quines seran exactament les eines que necessitaran els nostres alumnes d'aquí a deu anys. És una necessitat de l'escola dotar els infants de competències que possibilitin que, en un futur proper, es puguin desenvolupar en una societat que necessitarà ciutadans capaços de ser aprenents actius, ser analítics, ser crítics, ser autònoms i ser lliures. Aquestes necessitats ens porten a plantejar un procés d'aprenentatge basat en competències per a la vida. En el marc social actual es fa més necessari que mai que els ciutadans siguin capaços d'aprendre a aprendre al llarg de la vida.

Paraules clau

Aprenentatge competencial, projecte ciències, avaluació, globalització, autonomia, experimentació.

Abstract

The school's educational project has clear foundations and the center of the educational activity is the child. We live in a dynamic and changing society where changes are fast and frequent. However, transmitting the necessary contents to our children in order to make them free, critical and autonomous citizens is impossible within the educational framework, as too little time is available to do this. Moreover, we do not know for sure what type of knowledge our students will need in 10 years' time. A need therefore exists for the school to provide children with the competences that can enable them in the future to fully develop themselves in a society in which citizens should be active and analytic learners, as well as independent and free. These needs lead us to consider a learning process based on life skills. In the current social context, it appears more important than ever that citizens should be capable of being lifelong learners.

Keywords

Competence-based education, science-based project, evaluation, globalization, autonomy, experimentation.

Introducció

L'escola El Roure Gros està situada al municipi de Santa Eulàlia de Riuprimer, localitat que compta amb uns 1.200 habitants i es troba a uns set quilòmetres de Vic, a la comarca d'Osona. Actualment a l'escola hi ha prop de cent setanta alumnes matriculats i gairebé catorze mestres en plantilla. El centre és de titularitat pública i és l'únic centre d'infantil i primària al poble. Té un bonic i ric entorn natural, a pocs metres de l'escola hi trobem natura, muntanyes, rieres, animals, que aprofitem perquè els nens i nenes en puguin gaudir, conèixer i aprofitar per fer-ne un estudi més detallat en els seus treballs. Així mateix, a partir de l'entorn urbà i tot allò que ens ofereix el poble, investiguem per conèixer la història, les tradicions, els oficis.

El projecte educatiu que es porta a terme al centre no es pot entendre sense deixar de banda alguns aspectes històrics de l'escola. No fa gaires anys al centre hi havia pocs mestres i pocs alumnes. A principis de la dècada del dos mil hi havia al voltant de seixanta alumnes i aleshores l'escola era una de les poques escoles cícliques on els alumnes s'agrupaven principalment per cicles i en funció dels seus interessos. Actualment, tot i ser una escola d'una línia, aquesta forma de treballar s'ha anat mantenint en la mesura del possible.

Un dels aspectes que han estat força constants al llarg dels temps ha estat la preocupació per revisar i reflexionar freqüentment sobre les accions i metodologies que es porten a terme a l'escola tenint present que els alumnes s'han de situar sempre al centre del procés d'aprenentatge. Al mateix temps, també hem intentat fer que el sistema organitzatiu de l'escola estigués al servei dels alumnes i no a l'inrevés. Aquests dos aspectes bàsics ens han portat a dissenyar i establir el projecte educatiu que estem portant a la pràctica actualment.

La nostra proposta

Tant el projecte educatiu del centre com la metodologia que portem a terme a l'escola són fruit d'un llarg camí basat en l'experiència i la reflexió educativa. Els principals objectius que caracteritzen la nostra línia metodològica són els següents:

- Afavorir i incentivar l'adquisició d'aprenentatges significatius, partint dels coneixements previs dels alumnes, de les seves capacitats, les seves característiques i dels seus interessos.
- Potenciar les capacitats d'observació, d'anàlisi i d'experimentació com a eines que afavoreixin la construcció de vivències riques, diverses, i que resultin en la construcció de coneixements i l'adquisició de competències.
- Fomentar la motivació dels alumnes, l'autonomia i la il·lusió per aprendre a partir d'interessos propis i/o col·lectius.
- Facilitar que els alumnes siguin lliures i crítics. L'exercici de la llibertat implica l'adquisició i l'exercici graduals de la responsabilitat, l'esforç i el rigor en el treball a l'escola.
- Potenciar el treball en equip i la col·laboració entre els alumnes sense oblidar el desenvolupament individual de cadascun d'ells.
- Potenciar els projectes d'investigació motivadors i pràctics mantenint una mirada i una actitud oberta al món. Aquesta actitud oberta fa que en moltes ocasions l'aula no sigui un espai ni físic ni tancat. Volem apropar els alumnes a l'entorn per tal que el puguin descobrir i entendre en profunditat.
- Procurar que els aprenentatges adquirits pels nostres alumnes siguin globalitzadors i interdisciplinaris, no parcel·lats en àrees del coneixement.
- Potenciar l'ús de les tecnologies de la informació que tenim a l'abast com a eina de treball.

Bases psicopedagògiques de l'acció educativa

A continuació ens referirem breument als aspectes, les bases i les consideracions que motiven i sustenten l'acció educativa a l'escola.

Volem que els nostres alumnes siguin el centre de l'acció educativa i, per tant, siguin el centre del procés d'aprenentatge. L'acció d'aprendre és una acció intencional, és a dir, s'aprèn més i millor quan l'alumne té una motivació intrínseca. El verdader aprenentatge requereix la mobilització dels interessos dels alumnes, els sabers imposats es converteixen ràpidament en simples exercicis escolars, sense cap base significativa. El paper del mestre és de guia, de mediador que fomenta el diàleg, l'esforç, la presa de decisions, la negociació i/o el pacte.

Proposem aprenentatges interdisciplinaris. Un pensament fragmentat, disciplinat, ens porta a veure el món compartimentat i a la persona trencada. La complexitat del món actual no pot ser entesa des de maneres compartimentades de pensar. Els problemes són complexos i globals, i la seva comprensió i solució passa necessàriament pel pensament i l'acció complexa i interdisciplinària.

Els aprenentatges competencials impliquen saber resoldre situacions quotidianes en les quals es fa necessari aplicar coneixements de diverses àrees del saber i vincular-los entre si. Ser competent significa entendre un problema o situació, reflexionar sobre allò que està passant i tenir la llibertat per aplicar una acció diferent a cada situació. Aquest tipus d'aprenentatge inclou els sabers (coneixements teòrics), les habilitats (coneixements pràctics) i les actituds (compromisos personals).

Els aprenentatges els entenem significatius i funcionals. Els aprenentatges significatius són aquells que l'individu assimila i acomoda dins la seva xarxa de coneixements previs. Des de l'escola vetllem perquè els aprenentatges que facin els alumnes siguin significatius i, per tant, s'integrin amb facilitat i els ajudin a evolucionar i madurar. També és important que aquests aprenentatges siguin funcionals, és a dir, que puguin ser aplicats a altres situacions d'aprenentatge i siguin útils.

Considerem la diversitat. L'entorn escolar ha d'estar ple d'estímuls, estímuls diversos que ajudin els alumnes a trobar interessos i mantenir una actitud oberta i engrescada vers el procés d'aprenentatge. Aquests estímuls han de conduir a situacions d'aprenentatge obertes i molt variades de manera que no calgui que tots els alumnes aprenguin el mateix, al mateix temps i de la mateixa forma. S'han de valorar els processos i els resultats de l'aprenentatge tenint molt en compte el punt de partida de

cada alumne.

Entenem l'aprenentatge com un procés social, aquest procés ens humanitza i retroalimenta els processos d'aprenentatge. Posar en comú, compartir el que se sap, discrepar, actuar amb la perspectiva de comprendre millor el món i, si cal, modificar-lo, suposa reconèixer el valor de l'experiència humana i de les trajectòries vitals i de coneixement de cadascú. A l'escola fomentem l'agrupació per interessos com passa a la resta de situacions de la vida i no per edats. Moltes vegades la interrelació que es crea entre els diversos alumnes afavoreix, en gran mesura, l'aprenentatge i sobretot la tolerància, la comprensió i la col·laboració.

És també una prioritat a l'escola que tots els alumnes puguin desenvolupar la pròpia expressió emprant diversos llenguatges: artístic, musical, corporal, matemàtic, verbal. Tots són entesos com a mitjans de comunicació, cadascun d'ells potenciant diferents aspectes del desenvolupament de la persona.

El paper de les noves tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC) és important, perquè estan en la vida diària dels nens i nenes a fora de l'escola. Utilitzem totes les eines tecnològiques de què disposem de forma significativa i funcional. Aquestes tecnologies estan a disposició dels alumnes com una eina més i aprenen a utilitzar-les en funció de les necessitats que hi ha en cada moment, adaptant-les al nivell dels alumnes que les utilitzen.

Metodologia

Des de fa anys, la nostra escola porta a terme un projecte basat en la ciència i en la matemàtica. El plantejament i la filosofia d'aquest projecte tenen com a eix central els alumnes i el que és millor per a ells. La ciència i la matemàtica són els eixos vertebradors a partir dels quals es desenvolupen els altres àmbits del currículum, de forma global i interdisciplinària. A l'escola, no hi ha fragmentació horària ni fragmentació dels aprenentatges en àmbits concrets, exceptuant alguna especialitat.

S'han escollit aquestes dues branques del coneixement (la ciència i la matemàtica) com a eixos vertebradors del projecte per dos motius. El primer, per mantenir i fomentar la capacitat innata que tenen els nens i nenes d'investigar. El segon, per adquirir un

pensament crític. Estem immersos en un món que canvia de forma ràpida i constant. Hem de procurar que els nostres alumnes tinguin aquest esperit crític que els ajudi a comprendre millor el món que ens envolta i que els ajudi a interactuar en aquest món mantenint un esperit investigador, emprenedor i amb ganes de saber el perquè de les coses.

Els projectes d'investigació

Els projectes d'investigació neixen, quasi sempre, dels interessos i les motivacions que manifesten els alumnes. A partir d'aquests interessos els alumnes s'agrupen de forma natural i en grups que no només són heterogenis sinó que només duren mentre el projecte que els uneix es porta a terme.

És fonamental escoltar bé allò que els alumnes ens comuniquen que volen saber, per això cal descobrir què és el que els motiva. Els alumnes més grans són capaços de manifestar els seus interessos de forma verbal, els més petits, però, no ho fan així, i és fonamental que els mestres tinguin una gran capacitat d'observació i disposin de molts materials i recursos que puguin encuriosir i engrescar els alumnes.

Abans de començar un treball d'investigació el mestre manté una conversa amb el grup de nens i nenes interessats en el projecte. Durant aquesta conversa s'expliciten els interessos i les motivacions i es fixen els objectius generals. Un cop fixats els objectius, el mestre i els alumnes dissenyen un pla de treball exclusiu per a aquell grup concret que els porti a fer investigacions i descobertes. És important assegurar-se que el grup pot treballar de forma autònoma, sense la presència constant de l'adult. El treball científic que realitza el grup no segueix únicament el mètode científic clàssic (observació, formulació d'hipòtesis, experimentació i extracció de conclusions). Com que els treballs i les propostes d'experimentació i d'investigació són molt diverses, els mestres afavoreixen la utilització de diferents eines i metodologies per donar resposta als objectius plantejats. En realitat consisteix a mantenir una actitud davant del món que afavoreixi fer-se preguntes, formular-se hipòtesis, buscar respostes, experimentar, recollir dades o informació, fer maquetes que expliquin processos complexos, extreure conclusions i elaborar explicacions.

Tot i que els treballs d'investigació es realitzen en petits grups, creiem que l'aprenentatge és un procés personal i individual. En aquest sentit, els alumnes fan un informe sobre el treball d'investigació que porten a terme de forma totalment individual. Aquest informe recull les observacions, els resultats, les generalitzacions i les conclusions de la seva investigació. En algunes ocasions l'informe se supleix per algun tipus de presentació o producció que reflecteixi el procés del treball. Els més grans fan aquests treballs amb l'ajuda de l'ordinador incloent-hi, text, fotografia, so, etc. Els alumnes més petits recullen les observacions que han fet i el procés del treball per escrit, amb ajuda de dibuixos, fotografies, esquemes, etc. La correcció dels treballs es fa de forma totalment personalitzada, alumne per alumne. Durant el procés de correcció es comenten amb cada un les observacions que ha volgut plasmar per escrit, es corregeixen possibles errors, es revisa l'estructura del text, s'apliquen les normes ortogràfiques oportunes adequades a cada nivell i a cada individu. Es procura que els alumnes escriguin, en la mesura del possible i tenint en compte les seves possibilitats, en les tres llengües que es treballen a l'escola. En qualsevol dels treballs que es duen a terme, el més important no són els resultats sinó el procés que cada alumne ha seguit per arribar a obtenir aquests resultats.

El paper del mestre i de l'alumne

El paper del mestre en un treball d'aquest tipus és molt important. El mestre no és aquella persona que té el coneixement i que el transmet. Dins el nostre projecte el mestre és un facilitador, un organitzador i un guia dels aprenentatges que realitzen els alumnes. Tot això, tenint en compte les idees dels nens i nenes, el material i l'espai. En ocasions, també és un membre més del grup i com a tal realitza descobertes i construeix aprenentatges juntament amb ells. Com diu Mercè Izquierdo, «El professorat es situa com a aprenent. És imprescindible que reconegui el seu procés de construcció de coneixement com a semblant del que fa el seu alumnat, és a dir, complex i inacabat; que aquest camí es recorre tenint en compte les vivències personals, l'atzar i la incertesa, i que tot plegat requereix temps.» (2011, p. 19).

Creiem que el millor per als nens i nenes és tenir uns mestres il·lusionats, que els vingui de gust aprendre conjuntament amb ells, que sentin l'emoció que provoquen les

descobertes de cadascun dels seus alumnes encara que ja les hagin viscut anteriorment amb altres infants. Els mestres cal que siguin flexibles en el treball, amb una visió global de l'infant i de l'aprenentatge, i amb un alt grau d'implicació i dedicació en la seva tasca. El primer referent de cada alumne és el seu mestre tutor però creiem que aquesta relació no és exclusiva i que tots els mestres podem interaccionar i intervenir amb tots ells. En definitiva, hi ha una sola comunitat escolar formada per mestres, monitors, cuineres, alumnes i famílies, on les relacions sorgeixen de forma natural. Creiem que és molt important que els mestres tinguin una actitud curiosa, siguin oberts i crítics i, d'aquesta manera, fomentin aquesta mateixa actitud en els alumnes. L'escola hauria de ser un lloc on els infants debaten, parlen, investiguen, es fan preguntes, discuteixen, etc. En definitiva, un espai de creixement personal on es construeixen coneixements.

Els mestres que s'incorporen de nou a l'escola compten amb l'acompanyament d'altres docents que ja han estat al centre altres cursos, que coneixen el projecte i el seu funcionament. Paral·lelament, es procura fer una formació al llarg del curs per posar unes bases i unificar criteris. De manera que el procés d'adaptació pugui ser gradual i viscut amb tranquil·litat. Amb l'objectiu de tenir un equip docent cohesionat i format, i per tal d'aconseguir una tasca globalitzadora i no fragmentada, potenciem la reflexió de la pròpia pràctica, el diàleg, el contrast d'opinions, els debats pedagògics..., mitjançant trobades en claustre, reunions de cicle o intercicle, plans de formació o altres formats, adaptats a les necessitats del moment. Aquestes accions comporten canvis i replantejaments en l'organització i el funcionament.

L'infant és el centre del seu propi aprenentatge. Perquè això s'aconsegueixi el treball se sustenta en la llibertat de poder escollir temes i propostes que es materialitzen en treballs d'investigació, de descoberta i/o d'experimentació. Als cicles, els nens i nenes han de treballar amb autonomia perquè el mestre pugui anar atenent les demandes de tots. A la vegada aquesta autonomia implica responsabilitat, compromís, exigència i rigor en la proposta escollida.

Un aspecte a destacar que creiem rellevant és el fet que considerem tots els espais com a educatius (interiors i exteriors), els quals estan dotats de materials i mobiliari divers, cosa que els dona unes característiques pròpies. Els infants no disposen d'un

únic espai de treball, sinó que, en funció de la proposta, trien desenvolupar-la en un lloc o en un altre.

Veiem la interrelació entre els nens i nenes de diferents nivells com molt positiva i sempre que és possible i convenient procurem que hi sigui. És per això que els nens i nenes estan agrupats per cicles i no per cursos i que a vegades obrim també aquest esquema, fent relació entre cicles —bé sigui amb algun alumne en concret o en grup. Els nens i nenes de l'escola estan acostumats a relacionar-se de manera que uns ajuden els altres, no solament els grans als petits sinó també entre iguals. Entenent *ajudar* com donar suport per tal que un mateix aprengui a resoldre situacions.

Les famílies

La família és el primer agent de referència dels infants, és doncs essencial una acció coherent i coordinada amb ella. Per això, la implicació i la participació de les famílies en el projecte és essencial. Els mestres hem de ser pròxims als infants i a les famílies, conèixer les famílies per ser més propers i així entendre l'entorn del nen i la nena, de manera que l'acció educativa vagi en la mateixa direcció i optimitzi un desenvolupament positiu. Sortosament la majoria de les famílies que formen part de la comunitat educativa manifesten un alt interès per fer l'acompanyament dels seus fills en el procés educatiu. El primer interès que manifesten és el relatiu al progrés i/o evolució dels seus fills i el segon relatiu al funcionament i organització del centre.

Pel que fa al seguiment individual dels alumnes, utilitzem diversos canals de comunicació: agenda, telèfon, correu electrònic, entrevistes personals, reunions pedagògiques i trobades puntuals a l'entrada i sortida de l'escola. Al llarg del curs hi ha estipulades dues entrevistes amb les famílies, una a principi de curs i l'altra a final. No obstant això, se'n poden establir d'altres, tant a petició dels pares o a petició dels mestres. Som molt conscients que està a les nostres mans establir una comunicació regular i efectiva per tal de fer un bon traspàs de la informació, unificar criteris d'actuació, solucionar malentesos, recollir suggeriments, etc.

Pel que fa a l'interès relatiu al funcionament i l'organització del centre, les famílies manifesten una demanda creixent de tallers, xerrades i col·loquis per tal de conèixer i

entendre el treball que es fa al centre. Tot i així, quan des de l'escola es fan actuacions en aquest sentit, es fa palesa una baixa participació de les famílies. Davant d'aquesta evidència, els agents implicats hauríem de trobar estratègies perquè aquesta alta demanda es tradueixi en més participació.

Actualment, hi ha un petit sector de pares i mares que manifesten certs dubtes sobre el projecte i l'acció educativa que portem a terme. Després d'haver realitzat un primer treball conjunt, alguns d'aquests pares i mares han passat a formar part d'algunes comissions de l'AMPA, fet que els ha ajudat a conèixer i entendre millor el projecte, el seu funcionament i el perquè de les actuacions portades a terme. Som plenament conscients que un projecte agosarat i que trenca estructures organitzatives tradicionals pot provocar certes inquietuds. Davant d'aquest fet, es fa més important una acció educativa dirigida a les famílies per tal de fer més entenedor i més transparent el projecte educatiu. Continuarem treballant per trobar solucions als problemes i acostar posicions. Tenim com a prioritat de cara al curs vinent revisar, actualitzar i formalitzar conjuntament alguns dels documents interns de centre que ens poden ajudar en aquest procés.

El procés d'avaluació

L'avaluació a l'escola té una doble finalitat. Per una banda, pretén ajustar millor el suport pedagògic individual que es dóna als alumnes i, per l'altra, pretén determinar el grau d'adequació de les estratègies portades a terme amb els diferents grups. En tots els casos l'avaluació que es porta a terme és individual, contínua i global. Com que cada alumne és diferent i els projectes es realitzen en petit grup, no es fan exàmens de caràcter general sinó que s'avalua el procés que està realitzant cada infant en funció de les seves habilitats i els seus coneixements previs.

Tenint en compte aquesta visió global i integral de l'alumne i del seu progrés no podem avaluar de manera segmentada com es demana en determinats moments de l'etapa educativa. Per tant, proves com les competències bàsiques no ens semblen una bona eina per avaluar els alumnes a nivell competencial, ja que no tenen en compte la dimensió global de l'alumne, se centren en aspectes massa concrets i no parteixen

d'una situació o problema real i proper. Nosaltres avaluem el procés d'aprenentatge en relació amb l'assoliment de les competències: el grau d'autonomia, l'actitud, el treball en equip, la capacitat de reflexió, la presa de decisions, la capacitat de comunicació, etc. Podem avaluar aquest procés a través de la tasca portada a terme en els projectes d'investigació tenint en compte que l'aprenentatge és individual i que els coneixements previs dels alumnes són diferents.

Els tutors i tutores elaborem uns informes d'avaluació qualitativa i oberts. Aquests informes recullen, per una banda, el caràcter, els trets de personalitat, les motivacions i actituds dels alumnes a l'escola i, per altra banda, les seves habilitats, progressos, el grau d'assoliment de competències, etc. Creiem que hi ha una llarga col·lecció d'eines d'avaluació estandarditzades que avaluen coneixements i conceptes. L'equip de mestres de l'escola estem treballant per crear les nostres pròpies eines d'avaluació realment competencial, que sorgeixin d'una situació real i propera a l'alumnat i on es tinguin més en compte les habilitats i els processos posats en marxa per poder donar solució a la situació concreta i real, tenint en compte no només els resultats obtinguts sinó també els processos.

Cloenda

No voldríem acabar sense dir que el camí que estem fent té com a base la preocupació de proveir una educació més eficient i més adient al segle XXI tenint en compte que al centre de tota l'activitat de l'escola hi ha els alumnes. Som conscients que encara hem de continuar treballant per millorar i adequar de forma més efectiva el projecte. Portar a terme un projecte agosarat no és sempre fàcil, s'ha de comptar amb un equip cohesionat de docents, ser oberts, reflexius, reactius i valents. Un treball d'aquest tipus requereix una dedicació elevada, una forta vocació i un compromís que sovint no té límits.

Com a mestres ens hem d'assegurar de disposar d'un bon pla de formació contínua, tant individual com de claustre. Cal trobar espais dins l'horari dels mestres i també espais de dedicació personal per fer possible aquesta formació. Des del claustre es proposa cada any una formació interna per tractar temes d'interès comú fora de l'horari escolar. Dins l'horari de permanència dels mestres realitzem trobades

setmanals per reflexionar sobre la tasca docent, l'orientació dels processos d'aula, etc. Aquestes trobades requereixen un alt grau d'implicació i un bon treball en equip de tots els mestres. És fonamental realitzar una tasca col·laborativa entre els docents. De tota manera, quan les necessitats formatives del claustre no poden ser satisfetes amb recursos propis es busca ajuda formativa externa.

Els reptes de futur amb els quals hem de continuar treballant a curt termini podrien resumir-se en els següents:

- Continuar treballant i desenvolupant metodologies i estratègies perquè cada alumne desenvolupi les seves habilitats al màxim, fent possible que adquireixi les competències per a la vida que el faran ser una persona autònoma, lliure i crítica.
- Fer possible que l'alumnat descobreixi el món i el seu entorn i adquireixi competències i coneixements funcionals i significatius.
- Continuar desenvolupant eines d'avaluació competencial qualitatives amb una doble finalitat: per avaluar els processos i competències adquirits per cada individu i per avaluar i ajustar l'acció educativa.
- Involucrar i fer partícips les famílies en tot el procés educatiu dels seus infants.

Agraïments

Volem agrair a tot el col·lectiu de mestres que al llarg dels anys ha treballat a l'escola i ha contribuït a fer que el projecte que portem a terme sigui possible. En especial a la mestra Carme Alemany i Miralpeix, que va ser creadora i impulsora del projecte educatiu.

Bibliografia i altres fonts

Escola El Roure Gros. (2013). Recuperat de <http://www.elrouregros.cat>

Izquierdo, M. (ed.). (2011). *Química a infantil i primària: Una nova mirada*. Barcelona: Editorial Graó. [Grup de treball Kimeia]

OCDE. (2010). *Naturalesa de l'aprenentatge: Utilitzar la recerca per inspirar la pràctica*.

Recuperat el 15 de juny 2016, de

http://learningleadershipconference.cat/docs/The_Nature_of_Learning-Practitioner_Guide-CAT.pdf

Vergara Ramírez, J. M. (ed.) (2015). *Aprendo porque quiero*. Madrid: Ediciones SM.

Per citar aquest article:

Cardo, A., Colom, I., Tantiñà, B., Vallbona, M., i Verdú, N. (2017). El Roure Gros: una mirada reflexiva, *Revista Catalana de Pedagogia*, 11, 173-186.

Publicat a <http://www.publicacions.iec.cat>